

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Põllumajandusminister
määrus
terviktekst
01.01.2026
Hetkel kehtiv
RT I, 23.12.2025, 50

Nõuded tšintšilja pidamise ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta¹

[RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

Vastu võetud 06.09.2010 nr 88
RT I 2010, 64, 471
jõustumine 01.01.2012

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
04.05.2015	RT I, 08.05.2015, 4	11.05.2015
22.12.2025	RT I, 23.12.2025, 33	01.01.2026, läbivalt asendatud sõna „karusloom“ sõnaga „tšintšilja“ vastavas käändes

Määrus kehtestatakse «Loomakaitseseaduse» § 3 lõike 4 punkti 1 ja Vabariigi Valitsuse 8. mai 2001. a määruse nr 161 «Volituste andmine «Loomakaitseseadusest» tulenevate õigusaktide kehtestamiseks» punkti 4 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse nõuded peamiselt liha tootmise eesmärgil kasvatatava tšintšilja (*Chinchilla chinchilla*, *Chinchilla brevicaudata*, *Chinchilla lanigera*) pidamise ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta. [RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

(2) [Kehtetu - RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

§ 2. Tšintšilja pidamisega vahetult tegelev isik

(1) Tšintšilja pidamisega vahetult tegeleval isikul peavad olema vajalikud teadmised looma anatoomiast ja füsioloogiast, loomaliigile omastest käitumisharjumustest, loomakaitsenõuetest ning kasutatavatest pidamis- ja tapmismeetoditest.

(2) Loomapidaja korraldab ettevõttes tšintšiljaga vahetult kokku puutuva isiku instrueerimise.

§ 3. Tšintšilja tervise ja heaolu kontrollimine

(1) Tšintšilja tervist ja heaolu kontrollitakse vähemalt üks kord ööpäevas viisil, mis looma kõige vähem häirib. Eraldi kontrollitakse looma, kelle puhul leitakse see vajalik olevat üldülevaatuse käigus.

(2) Tšintšilja tervise kontrollimisel pööratakse tähelepanu looma anatoomilistele ja füsioloogilistele näitajatele, pidades silmas loomaliigile omaseid käitumisharjumusi. Kõrvalekalde avastamise korral selgitatakse välja selle põhjus ning võetakse meetmeid tavapärase olukorra taastamiseks.

(3) Haigestunud või vigastatud tšintšilja peab saama asjakohast ravi. Loomale veterinaarabi saamiseks kutsub loomapidaja või looma pidamisega vahetult tegelev isik viivitamata veterinaararsti. Vajaduse korral eraldatakse haige või vigastatud loom teistest loomadest, paigutades ta selleks ettenähtud ruumi.

(4) Tšintšiljal lõigatakse vajaduse korral küüniseid. Küüniste lõikamise korral koheldakse looma viisil, mis põhjustab talle võimalikult vähe stressi, valu ja kannatusi.

(5) [Kehtetu - RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

(6) Lõikes 1 sätestatud kontrollide ning loomade suremuse ja surma põhjuste kohta peetakse ettevõttes arvestust, mida säilitatakse kolm aastat.

§ 4. Nõuded tsintšiljakasvanduse kohta

[RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

(1) Ehitise või ehitiste kogumi koos territooriumiga, kus peetakse tsintšiljasid (edaspidi *tsintšiljakasvandus*), rajamise korral arvestatakse asukoha valikul, et tsintšiljakasvandusse ei leviks väliskeskkonnast tugevat müra, vibratsiooni, õhusaastet ning muid häirivaid tegureid.

[RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

(2) Tsintšiljakasvandus on tarastatud ja seal on loomapidamine korraldatud moel, mis välistab looma põgenemise omal jõul või kõrvalise abiga. Juhul kui tsintšiljade kasvandus asub suletavate akende ja ustega ehitises, ei ole tarastus vajalik. Näriliste, metsloomade ja -lindude sattumist tsintšiljakasvanduse territooriumile tuleb vältida.

[RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

(3) Nülgimisruum peab asuma tsintšilja pidamise kohast piisavalt kaugel, et vältida tsintšilja pidamise kohas peetavale loomale stressi ja vaimsete kannatuste põhjustamist.

§ 5. Tsintšilja pidamise ruum või ehitis ning vahendid ja seadmed

(1) Tsintšilja pidamise ruum või ehitis ning vahendid ja seadmed peavad olema kergesti puhastatavast ning desinfitseeritavast materjalist, mis ei ole looma tervisele kahjulik.

(2) Tsintšilja pidamise ruumi või ehitise konstruktsioon peab välistama looma vigastumise ning pakkuma varju ebasoodsate ilmastikutingimuste eest. Loomale peab olema tagatud vari otsese päikesevalguse eest.

(3) Tsintšiljaga kokkupuutuv ruumi või ehitise osa ning vahend ja seade hoitakse iga päev puhas ning puhastatakse põhjalikult ja desinfitseeritakse vähemalt üks kord aastas.

(4) Tsintšilja pidamise ruumis või ehitises peab loom saama liigiomaselt käituda, end puhastada, lamama heita, jäsemeid välja sirutada, tuhnida, närida jms. Puuri kõrgus peab võimaldama loomal tagajalgadele vaatlusasendisse tõusta, ronida ja hüpata. Tsintšilja pidamise ruumis või ehitises peab olema närimisese, ronimistrada ja sobivat materjali loomale liigiomaseks tegevuseks.

(5) Tsintšilja pidamise puuris peab vastavalt looma liigiomastele vajadustele olema pesakast või peavad puuri seinad olema kaetud läbipaistmatu kattega (edaspidi *varjumisvõimalus*), mis võimaldab loomal varjuda inimese või teise looma eest. Pesakasti suurus peab võimaldama kõigil puuris peetavatel loomadel ühel ajal seal sees viibida. Pesakastis asuv pesa peab olema varustatud loomale sobiva pehme ja sooja materjaliga. Varjumisvõimalus peab olema tagatud ühel ajal kõigile puuris peetavatele loomadele.

[RT I, 08.05.2015, 4- jõust. 11.05.2015]

(6) Ventilatsiooni-, söötmis- ja muud seadmed peavad olema projekteeritud, paigaldatud ja hooldatud nii, et need tekitaks võimalikult vähe müra. Äkilise ja pideva ülemäärase müra teket tuleb vältida.

(7) Tsintšiljade pidamise puuride paigutus peab võimaldama loomi hõlpsalt kontrollida. Puuri ava asukoht ja suurus peavad võimaldama tsintšilja sealt takistusteta välja võtta ilma loomale valu, kannatusi ja vigastusi tekitamata.

[RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

(8) Puure ei tohi paigutada ülestikku selliselt, et väljaheited langeksid alumisse puuri, ega kõrvuti selliselt, et loomad saaksid üksteist vigastada. Puur peab asuma maast nii kõrgel, et läbi avadega põranda langevaid väljaheiteid oleks selle alt lihtne eemaldada. Väljaheiteid eemaldatakse vähemalt üks kord nädalas.

(9) Puuri põranda avadega osa peab sobima loomaliigile ja suurusele ning välistama looma jäsemete kinnijäämise, tagades samas väljaheidete äravoolu. Võrkpõrand peab moodustama jäiga ja tasase pinna.

§ 6. Tsintšilja pidamise ruumi või ehitise ning vahendite ja seadmete ohutus

(1) Tsintšilja pidamise ruumis või ehitises ei tohi olla teravaid nurki ega esemeid, mis võiksid looma vigastada.

(2) Tsintšiljat peab olema võimalik hädaolukorras ruumist kiiresti välja viia.

(3) Tsintšilja pidamise ehitis peab olema varustatud esmaste tulekustutusvahenditega.

(4) Tsintšilja pidamise ruumi või ehitise elektrijuhtmed ja -seadmed peavad olema loomadele ligipääsmatud, isoleeritud ja maandatud.

§ 7. Tšintšilja pidamise ruumi või ehitise mikrokliima

(1) Tšintšilja pidamise ruumis või ehitises peavad õhuvahetus, suhteline õhuniiskus, tolmusisaldus, temperatuur ja gaasisaldus püsima tasemel, mis ei kahjusta looma tervist.

(2) Sundventilatsiooni kasutamise korral tuleb süsteemi rikke korral tagada värske õhu juurdevool.

(3) Tšintšiljat ei tohi pidada alaliselt pimedas ega tugeva valguse käes. Valgel perioodil peab valgustugevus võimaldama tšintšiljal liigikaaslast näha ja ära tunda.

(4) Sõnniku käitlemise ja ladustamise seadmed peavad olema projekteeritud, paigaldatud ja kasutatavad selliselt, et tšintšilja ei puutuks kokku neist eralduva gaasiga kontsentratsioon, mis kahjustab tema tervist.

§ 8. Tšintšilja pidamine

(1) Tšintšilja järglased võõrutatakse nii emasloomade kui noorloomade heaolu seisukohast sobivaimal ajal. Erandina võib noorlooma varem võõrutada juhul, kui see on vajalik emasloomade kaitseks või noorlooma valu või kannatuste vältimiseks.

(2) Võõrutatud tšintšiljat peetakse emast kaugemal ja soovitavalt sama pesakonna loomadega koos. Noorlooma võib eraldada vahetult enne suguküpsuse saabumist.

(3) Kui tšintšiljakasvanduses esineb massilist suremust, enesevigastamist või käitumishäireid, tuleb loomapidamissüsteemi muuta.

[RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

(4) Juhul kui põgenenud tšintšilja püüdmiseks kasutatakse tšintšiljakasvanduses eluspüügi lõksu, kontrollitakse seda vähemalt kaks korda päevas. Lõks ei tohi põhjustada loomale valu ega kannatusi.

[RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

(5) Tšintšiljat harjutatakse alates sündimisest inimese lähedusega.

(6) [Kehtetu - RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

(7) [Kehtetu - RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

§ 9. Nõuded mingi ja tuhku pidamise kohta

[Kehtetu - RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

§ 10. Nõuded sinirebase, hõberebase ja punarebase pidamise kohta

[Kehtetu - RT I, 23.12.2025, 33- jõust. 01.01.2026]

§ 11. Nõuded tšintšilja pidamise kohta

(1) Tšintšiljade pidamise puuris peab looma kohta olema ruumi vähemalt järgmiselt:

	Pindala (m ²)
Kaks täiskasvanud looma	0,4
Emasloom järglastega	0,4
Võõrutatud noorloom	0,2

(2) Juhul kui ühes puuris peetakse koos rohkem kui ühte noorlooma, siis lisandub lõikes 1 sätestatud puuri suurusele vähemalt 0,16 m² iga järgneva looma kohta.

(3) Tšintšilja puur peab olema vähemalt järgmiste mõõtudega:

- 1) 60 cm pikk;
- 2) 50 cm lai;
- 3) 40 cm kõrge.

(4) Tšintšilja puur peab 25% ulatuses olema jäiga põrandaga.

(5) Tšintšiljasid peetakse erisooliste paaridena või rühmas. Erandina võib puuris üksikuna pidada teiste tšintšiljade suhtes agressiivselt käituvat looma.

(6) Tšintšilja peab saama iga päev liivas kümmelda.

§ 12. Nõuded nutria pidamise kohta

§ 13. Tšintšilja söötmine ja jootmine

- (1) Tšintšilja peab saama oma liigile, eale ja kehakaalule kohast ning füüsilisi tarbeid rahuldavat sööta, mida vajaduse korral täiendatakse mineraalainetega.
- (2) Tšintšiljal peab olema tagatud pidev ligipääs joogiveele.
- (3) Tšintšilja söötmiseks ja jootmiseks kasutatav vahend või seade tuleb hoida puhtana. Väljaheited ei tohi sattuda sööda hulka ega joogivette.

§ 14. Määruse rakendamine

- (1) Määrus jõustub 1. jaanuaril 2012. aastal.
- (2) Määruse jõustumise ajal tegutseva loomapidaja suhtes kohaldatakse § 10 lõigetes 1–3³ sätestatud nõudeid alates 1. jaanuarist 2017. aastal ja § 11 lõigetes 1–3 sätestatud nõudeid 1. jaanuarist 2022. aastal.
[RT I, 08.05.2015, 4- jõust. 11.05.2015]

¹Põllumajandusloomade kaitse Euroopa konventsioon (EÜT L 323 17.11.1978) ja konventsiooni alalise komitee soovitus tšintšiljade kohta (22. juuni 1999).